

Legenda *Lawrence z Arábie*

Příběh Lawrence z Arábie připomíná filmy o archeologovi Indianu Jonesovi. Na rozdíl od něj však T. E. Lawrence byl skutečnou historickou postavou s pestrým životem. Při četbě jeho životopisu máte dojem, že musí jít o příběhy hned několika nesmírně zajímavých lidí.

Plukovník Thomas Edward Lawrence se narodil jako nemanželské dítě sira Thomase R. T. Chapmana a Sarah Junner 16. srpna 1888. Rodiče se poznali, když Sarah pracovala jako vychovatelka dívek u Chapmanů a po svém otci používala příjmení Lawrenc. I když se Thomasovi rodiče nikdy nevzali, žili spolu v Oxfordu ve spořádané rodině jako pan a paní Lawrencovi. Spolu měli pět chlapců, Thomas se narodil jako druhý.

O historii se T. E. Lawrence začal zajímat na vysoké škole. Diplomovou práci napsal o vlivu křížáků na evropskou vojenskou architekturu. Dodnes je hojně citována a využívána jak odborníky, tak laickými zájemci o putování Levantou.

Po absolutoriu plánoval ještě postgraduální studia, ale když přišla nabídka na místo archeologa na Blízkém východě, neváhal ani minutu. V Byblosu (dnešní

Trval na anonymitě, svou cenu ale znal

K nim byl vyslán jako styčný důstojník právě T. E. Lawrence, který dokázal přesvědčit ne zcela jednotné arabské vůdce, aby své válečné kroky koordinovali s brit-

odmítl jej, zřejmě čestně ze skromnosti. Místo pobírání prebend za zásluhy pracoval nejprve jako pobočník Winstona Churchilla na ministerstvu kolonií a v roce 1922 se pod falešným jménem John Hume Ross přihlásil do královského letectva RAF jako pilot. Jeho nejasná identita vzbuzovala podezření, proto ho z RAF propustili. Zkusil tedy štěstí jako T. E. Shaw u tankistů, ale tam nebyl šťastný. Žádost na převelení zpět k RAF se mu nakonec vyšla a v armádě zůstal až téměř do konce svého života.

Zálibu v pseudonymech, které používal hojně, možná způsobili jeho tajuplní rodiče, hlavně ale skutečnost, že chtěl žít skromně. To dokázal také tím, že svou první knihu Sedm sloupů moudrosti vydal nejprve pro bibliofily a prodával ji hluboce pod cenou. To ho přivedlo až na hranici bankrotu. Pro vylepšení finanční situace mu přátelé poradili vydat zkrácenou verzi, která vyšla o čtyři roky později pod názvem Bouře nad Asíí: povstání na poušti. T. E. Lawrence kromě psaní také překládal, přičemž Homérova Odysea v jeho překladu se vydává dodnes.

I když tak trval na anonymitě, svou cenu dobře znal. Jednou napsal: „Je samozřejmé, že někdo bude chtít psát příběh mého života a jediným dobrým zdrojem budou mé dopisy.“ Archiv jeho korespondence čítá na čtyři miliony slov.

Ačkoli někteří životopisci spekulovali, že za jeho smrt mohou tajné služby, skutečnost byla mnohem prostší. Dva měsíce po ukončení služby u RAF se zranil při motocyklové nehodě. Zemřel šest dní nato, 19. května 1935. ■

Pro Araby byl bratr, *živoucí mýtus*

Libanon) se naučil arabsky a s archeology Britského muzea pracoval na mezopotámských vykopávkách v Europosu a na dalších místech Blízkého východu a Egypta.

Všechny tyto oblasti byly v té době stále ještě součástí Osmanské říše, která se však stále více drolila a rozpadala. Podobně jako evropské národy se i Arabové chytily tehdy populární myšlenky na sebeurčení a začali se stále více prosazovat v rámci říše a usilovat o maximální autonomii. Po přiklonění Osmanské říše na stranu Dohody v první světové válce se arabské bojovníky přidali na stranu Britů.

skou strategií. Lawrence měl tento úkol usnadněný, protože byl Araby považován za téměř bratra, stal se pro ně živoucí legendou. Také pro ně vymyslel vhodný způsob vedení války. Místo aby se snažili vyhnat Otomany z Mediny, zaměřili se na komunikaci, zejména na hidžáskou železnici. Za podporu Trojspolku ve válce získali Arabové příslib samostatného území, které však bylo v rámci poválečných dohod rozděleno na část s britskou a část s francouzskou správou.

Lawrence byl za válečné zásluhy navržen na Rytíře řádu britského impéria, ale